

บทที่ 6 การวิเคราะห์ผลสำเร็จของฟาร์ม (ส่วนที่ 2)

1. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
2. ตัวอย่างการวิเคราะห์ กรณีพืชอายุสั้น
3. ตัวอย่างการวิเคราะห์ กรณีพืชอายุยาว
4. ตัวอย่างการวิเคราะห์ กรณีปศุสัตว์

1. หลักการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

1. ต้นทุนผันแปร

- เป็นเงินสด
- ไม่เป็นเงินสด

ก. ค่าวัสดุปัจจัยการผลิต
ข. ค่าแรงงาน
ค. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2. ต้นทุนคงที่

- เป็นเงินสด
- ไม่เป็นเงินสด

ก. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์
ข. ค่าเช่าที่ดิน
ค. ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดินตนเอง

ต้นทุนผันแปร

ไม่เป็นเงินสด

- ค่าปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายในฟาร์มไม่ได้ซื้อหา
- ค่าแรงงานครัวเรือน
- ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะสั้น = ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด * จำนวนเดือนที่ใช้ในการผลิต * อัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่อเดือน

ต้นทุนคงที่

ไม่เป็นเงินสด

- ค่าใช้ที่ดิน = จำนวนไร่ที่ใช้ในการผลิต * อัตราค่าเช่าต่อไร่
- หรือ ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะยาว = มูลค่าสินทรัพย์เฉลี่ย * อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะยาว * สัดส่วนการใช้งานในฟาร์ม
- มูลค่าสินทรัพย์เฉลี่ย (AIC: Average incremental cost) = (มูลค่าซื้อ + มูลค่าซาก)/2

ต้นทุนผันแปรทั้งหมด	• ค่าวัสดุปัจจัยการผลิต + ค่าแรงงาน + ค่าใช้จ่ายอื่น + ค่าเสียโอกาสของเงินทุนระยะสั้น
ต้นทุนคงที่ทั้งหมด	• ค่าเช่า/ใช้ที่ดิน + ค่าภาษีที่ดิน + ค่าเสื่อมราคา + ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนระยะยาว
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด	• ต้นทุนผันแปรทั้งหมด + ต้นทุนคงที่ทั้งหมด
รายได้ทั้งหมด	• จำนวนผลผลิต * ราคาขาย
รายได้เหนือต้นทุนเงินสด	• รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนเงินสดทั้งหมด
รายได้สุทธิ	• รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนผันแปรทั้งหมด
กำไร	• รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด

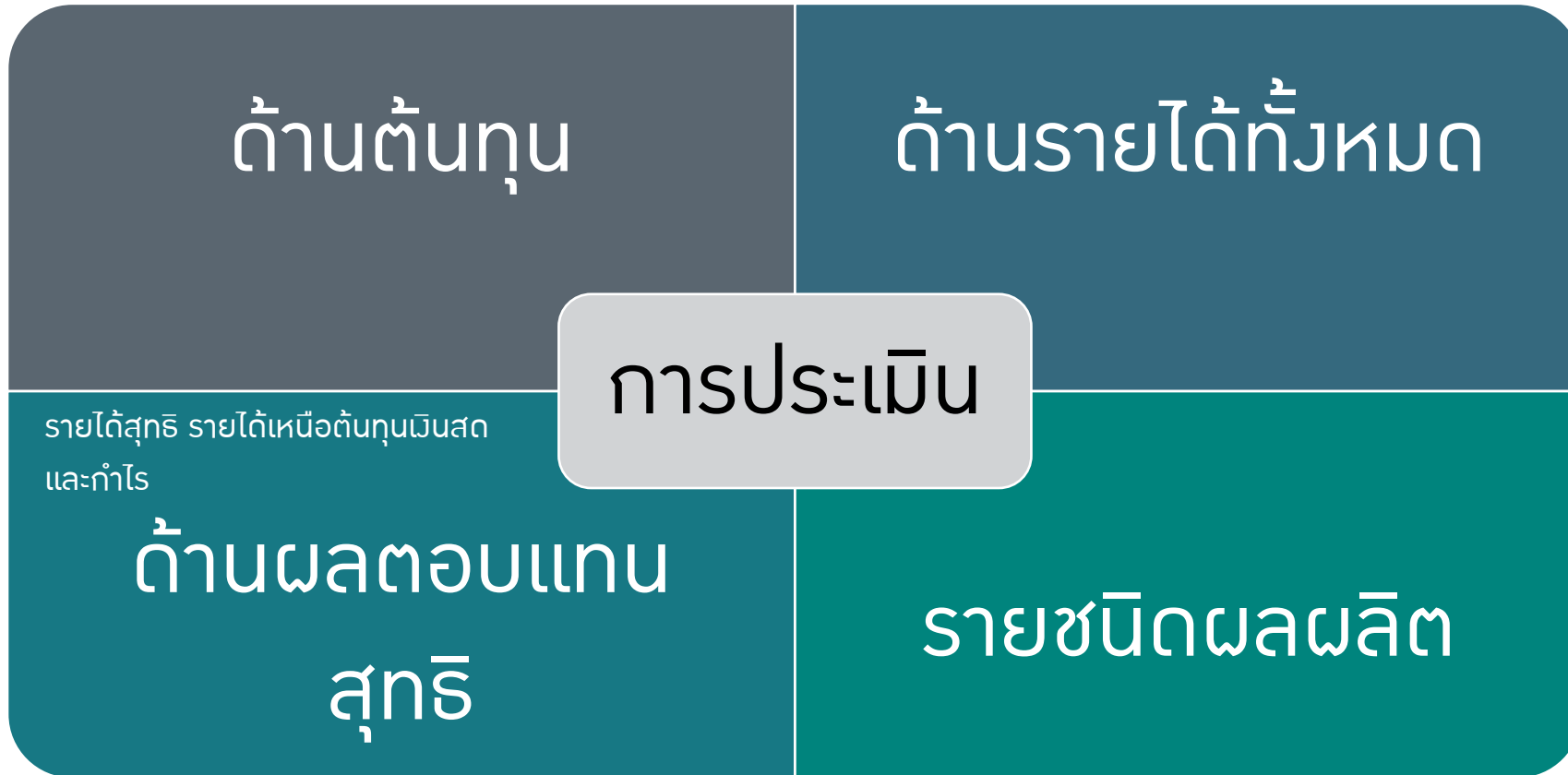

ตัวอย่าง

รายการ	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร			A	
1.1 ค่าวัสดุ				
• ค่าพันธุ์				
• ค่าปุ๋ย				
1.2 ค่าแรงงาน				
• ค่าแรงงานจ้าง				
• ค่าแรงงานเครื่องจักร				
• ค่าแรงงานครัวเรือน				
1.3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ				
• ค่าพลังงาน (เช่น ไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง)				
1.4 ค่าดอกเบี้ย				
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะสั้น				
2. ต้นทุนคงที่			B	
2.1 ค่าใช้ที่ดิน/ค่าเช่า				
2.2 ค่าภาษีที่ดิน				
2.3 ค่าเสื่อมราคา				
2.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะยาว				
3. ต้นทุนทั้งหมด (A + B)	C	D	F	
4. รายได้				
4.1 รายได้ทั้งหมด			E = ราคา*ปริมาณ	
4.2 รายได้สุทธิ			E - A	
4.3 รายได้เหนือต้นทุนเงินสด			E - C	
4.4 กำไรสุทธิ			E - F	

ข้อควรพิจารณาในการอ่านผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

1. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนมีการแยกรายการที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสดออกจากกัน
2. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน มีการพิจารณาผลตอบแทนในหลายๆ มุมมอง เช่น รายได้สุทธิ กำไร และรายได้เหนือต้นทุนเงินสด
3. การแสดงผลวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนควรจะอธิบายค่าโดยใช้หน่วยอะไร เช่น ใช้ หน่วย บาท ต่อฟาร์ม หรือ บาทต่อไร่ บาทต่อบ่อ บาทต่อกิโลกรัม บาทต่อลิตร บาทต่อตัน บาทต่อตัว เป็นต้น

ตัวอย่างการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

กรณี พืชอายุสั้น

ตัวอย่างการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดหวาน

คุณทวีสิน ตัดสินใจเช่าผลิตข้าวโพดหวานจำนวน 15 ไร่ โดยเสียค่าเช่าไร่ละ 1,000 บาท สามารถผลิตข้าวโพดหวานได้ 2 รอบ ระยะเวลาในการผลิตข้าวโพดหวานประมาณ 2.5 เดือนต่อรอบ มีรายการค่าใช้จ่ายในการผลิต ดังนี้

- ค่าจ้างเหมากรบสำหรับไถ ปั่นดิน เตรียมแปลง และทำรุ่นไร่ละ 700 บาท
- ค่าจ้างแรงงานปลูก ไร่ละ 250 บาท
- ค่าเมล็ดพันธุ์ ไร่ละ 1.5 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 950 บาท
- ค่าปุ๋ยรองพื้นไร่ละครึ่งกระสอบ กระสอบละ 1,500 บาท
- ค่าปุ๋ยสูตรบำรุงต้น ไร่ละ 1 กระสอบ กระสอบละ 1,500 บาท
- ค่าจ้างโดรนพ่นยากุมหญ้า ไร่ละ 100 บาท
- ค่าสารเคมี: ค่ายาหนอน ยาคุม และกำจัดวัชพืช ไร่ละ 320 บาท
- ค่าโดรนพ่นสารเคมี: ฮอร์โมน ยาหนอน ปุ๋ยทางใบ จำนวน 2 รอบ ไร่ละ 300 บาท/ไร่
- ค่าแรงงานจ้างหักข้าวโพด ไร่ละ 900 บาท
- ค่าระบบสปริงเกอร์ไร่ละ 3,600 บาท ใช้ได้ 5 ปี ค่าพลังงานในการสูบน้ำไร่ละ 200 บาท

ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,430 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 6.50 บาท ขายต้นข้าวโพดได้ไร่ละ 360 บาท คุณทวีสินใส่ปุ๋ยเองและเข้าไปดูแลให้น้ำไร่ข้าวโพดด้วยตนเองคิดเป็นวันทำงานรวม 15 วันทำงาน ค่าแรงงานท้องถิ่นวันละ 320 บาท เสียภาษีที่ดินไร่ละ 20 บาท

กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยเรียกร้อยละ 1.25 ต่อปี อัตราดอกเบี้ยฝากประจำร้อยละ 3 ต่อปี

ตัวอย่างต้นทุน การผลิตข้าวโพด หวานต่อหนึ่งรอบ การผลิต

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	97,625	5,166	102,791	92.04
1.1 ค่าวัสดุทางการเกษตร	59,925		59,925	53.66
ค่าเมล็ดพันธุ์	21,375		21,375	19.14
ค่าสารเคมี	4,800		4,800	4.30
ค่าปุ๋ยรองพื้น	11,250		11,250	10.07
ค่าปุ๋ยบำรุงต้น	22,500		22,500	20.15
1.2 แรงงาน	34,500	4,800	37,800	33.85
แรงงานครัวเรือน		4,800	4,800	4.30
แรงงานเครื่องจักร	21,000		19,500	17.46
เตรียมแปลง	10,500		10,500	9.40
ไถนพ่นยากุมหญ้า	1,500			0.00
ไถนพ่นฆ่าหญ้าหนอน กำจัดวัชพืช ให้ปุ๋ยทางใบ	9,000		9,000	8.06
แรงงานจ้าง	17,250		17,250	15.45
ปลูก	3,750			0.00
หักข้าวโพด	13,500		13,500	12.09
1.3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	3,200		3,200	2.87
ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมัน	3,000		3,000	2.69
ค่าซ่อมบำรุง	200		200	0.18
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะสั้น		366	366	0.33
2. ต้นทุนคงที่	8,250	641	8,891	7.96
2.1 ค่าเช่า	7,500		7,500	6.72
2.2 ค่าภาษี	750			0.00
2.3 ค่าเสื่อมอุปกรณ์และโรงเรือน		366	366	0.33
2.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะยาว		275	275	0.25
รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท)	105,875	5,807	111,682	100.00

หน่วย: บาท/รอบการผลิต

ตัวอย่างผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดหวานหนึ่งรอบการผลิต

รายการ	จำนวนเงิน	
ผลผลิตทั้งหมด (กก.)	36,450	
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	2,430	
ราคาขายเฉลี่ย (บาท/กก.)	6.5	
รายได้จากการขายฝักสด (บาท)	236,925	
รายได้จากการขายต้นข้าวโพด (บาท)	5,400	
รวมรายได้ทั้งหมด	242,325	
ผลตอบแทน	บาท/รอบ	บาท/ไร่
รายได้ทั้งหมด	242,325	16,155
รายได้เหนือต้นทุนเงินสด	136,450.0	9,096.7
รายได้สุทธิ	139,533.9	9,302.3
กำไรสุทธิ	130,642.8	8,709.5

ตัวอย่างการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

กรณี พืชอายุยาว

ตัวอย่าง ต้นทุนการผลิต ทุเรียนเฉลี่ย ปีที่ 6-ปีที่ 10

รายการ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	714,650	150,536.0	865,186.0	17.1
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	360,000.0	-	360,000.0	7.1
- ค่าปุ๋ยบำรุงต้น	100,000.0		100,000.0	2.0
- ค่าสารเคมี	140,000.0		140,000.0	2.8
- เชื้อกฟาง	120,000.0		120,000.0	2.4
1.2 แร่งานคน	228,000.0	150,000.0	378,000.0	7.5
- แร่งานครัวเรือน		150,000.0	150,000.0	3.0
- แร่งานประจำ+จ้าง	228,000.0		228,000.0	4.5
1.3 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	40,000.0		40,000.0	0.8
1.4 ค่าไฟฟ้าและพลังงาน	60,000.0		60,000.0	1.2
1.7 ค่าซ่อมบำรุง	26,650.0		26,650.0	0.5
1.8 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะสั้น		536.0	536.0	0.0
2. ต้นทุนคงที่	3,000.0	4,201,368.7	4,204,368.7	82.9
2.1 ค่าใช้ที่ดินของตนเอง	3,000.0	4,000,000.0	4,003,000.0	79.0
2.3 ค่าเสื่อมอุปกรณ์และโรงเรือน	-	147,562.7	147,562.7	2.9
2.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะยาว	-	53,806.0	53,806.0	1.1
รวมต้นทุนทั้งหมด(บาท/ฟาร์ม)	717,650.0	4,351,904.7	5,069,554.7	100.0

ตัวอย่างผลตอบแทนการผลิตทุเรียนเฉลี่ยปีที่ 6 – ปีที่ 10

รายการ	จำนวนเงิน			
ระยะปลูก (ต้น/ไร่)	20			
ผลผลิตเฉลี่ย (ผล/ต้น)	60			
น้ำหนักเฉลี่ย (กก./ผล)	3.5			
ผลผลิตทั้งหมด (กก.)	168,000			
ราคาขายเฉลี่ย (บาท/กก.)	125			
รวมรายได้ทั้งหมด	21,000,000			
ผลตอบแทน	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่	บาท/ต้น	บาท/กก.
รายได้ทั้งหมด	21,000,000.0	525,000.0	26,250.0	125.0
รายได้เหนือต้นทุนเงินสด	20,282,350.0	507,058.8	25,352.9	120.7
รายได้สุทธิ	20,285,350.0	507,133.8	25,356.7	120.7
กำไรสุทธิ	15,930,445.3	398,261.1	19,913.1	94.8

ตัวอย่างการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

กรณี ปศุสัตว์

ตัวอย่างโครงสร้างต้นทุนการผลิตสุกรขุน

รายการ	เป็นเงินสด (บาท/ตัว)	ไม่เป็นเงินสด (บาท/ตัว)	รวม (บาท/ตัว)	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	277,425	21,995	299,420	95.81
1.1 ค่าวัสดุทางการเกษตร	272,000	0	78,000	24.96
ค่าลูกสุกร	68,000		68,000	21.76
ค่าอาหารสัตว์	194,000			
ค่าวัคซีน	10,000		10,000	3.20
1.2 แรงงาน	0	18,000	18,000	5.76
แรงงานครัวเรือน		18,000	18,000	5.76
แรงงานจ้าง	0	0	0	0.00
1.3 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	5,425		5,425	1.74
ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมัน	3,700		3,700	1.18
ค่าซ่อมบำรุง	1,725		1,725	0.55
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะสั้น		3,995	3,995	1.28
2. ต้นทุนคงที่	450	12,629	13,079	4.19
2.1 ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดินของตนเอง		375	375	0.12
2.2 ค่าภาษี	450			
2.3 ค่าเสื่อมอุปกรณ์และโรงเรือน		11,510	11,510	3.68
2.4 ค่าเสียโอกาสเงินทุนระยะยาว		744	744	0.24
รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท/รอบ)	277,875	34,623	312,498	100.00

ตัวอย่างผลตอบแทนการผลิตสุกรขุน

รายการ	จำนวน	
จำนวนสุกรขุนขาย (ตัว)	40	
ราคาขายสุกรขุนมีชีวิต (บาท/กก.)	70	
น้ำหนักขายเฉลี่ย (กก.)	112	
รายได้จากการขายสุกรขุนมีชีวิต (บาท)	313,600	
รายได้จากผลพลอยได้ (บาท)	3,200	
รวมรายได้ทั้งหมด (บาท)	316,800	
ผลตอบแทน	บาท/รอบการผลิต	บาท/ตัว
รายได้ทั้งหมด	316,800	7,920
รายได้เหนือต้นทุนเงินสด	38,925	973
รายได้สุทธิ	17,380	434
กำไรสุทธิ	4,301	107.5